

LC 2-9-17

PETER KARSTKAREL

De gereformeerde kerk van Grou

33

Peter Karstkarel schrijft elke twee weken over trekpleisters in het Noorden. Daarbij heeft hij vooral oog voor monumentale elementen in het landschap en architectuur.
karstkarel@gmx.net

Vroeger kon de traditionele architectuurstijl van de zogenoemde Delftse School me niet bekoren. Maar ik ben bekeerd. Niet alleen vanwege de hoofdvormen en de zorgvuldige geleding, maar ook omdat het kenmerkend is voor de wederopbouwperiode na de laatste wereldoorlog.

Zo zijn net voor de oorlog en in de jaren na de vrede vele tientallen volkswoningen in Plan Zuid in Bolsward gebouwd in deze ingetogen stijl. De ontwerper was G.T. van der Zee, die ook de functie van gemeentearchitect vervulde. In 1939 ontwierp Van der Zee ook een nieuwe gereformeerde kerk in Grou. Dat is bijzonder, want in deze periode zijn in Friesland alleen enkele rooms-katholieke kerken en kapellen in deze stijl gebouwd.

Bovendien bijzonder omdat de op het eerste gezicht eenvoudige, traditionalistische kerk een aantal verrassende verfijningen kreeg. Allereerst de hoofdvorm: bij in verhouding lage zijmuren is juist de kap opmerkelijk hoog en scherp. De achtergevel wordt bekroond door een schoorsteen en voor het evenwicht kreeg de voorgevel een pinakel als quasi-schoorsteen. Om een goede lichtinval te verkrijgen zijn even voorbij het midden van beide zijgevels geveltrioletten

voor de kap uitgebouwd. Deze tuitgeveltjes ontvingen pinakels als bekroning en voor de lichttoetreding hoge rondboogige vensters. Bovendien worden de geveltrioletten tegen het lage muurwerk geflankeerd door eenmaal versneden steunberen.

De daken zijn gedekt met orangerode pannen en het muurwerk is gemetseld van rode handvorm waalsteen, in het voor de jaren dertig kenmerkende Vlaams verband. In het midden van de voorgevel staat een groot en vooral hoog rondboogvenster boven de ingangspartij. De dubbele deur wordt overdekt door een getoogd gevormde betonnen luifel die wordt ondersteund door iets naar buiten wijkende muurdammen van rode baksteen met enkele speklagen van gele steen. Voor de ingang ligt een van klinkers gemetselde tweetreden-stoep. Juist de genoemde verfijningen maken de kerk tot een goed voorbeeld van de verzorgde Delftse School.

Hier komt bij dat het voormalige raadhuis van de voormalige gemeente Idaarderadeel (rijksmonument), de achterliggende dubbele woning en deze kerk bij de verbreding van de Stationsweg in Grou een buitengewoon stedenbouwkundig ensemble vormen in het traditionalisme van de Delftse School. Gelukkig zijn verkenningen gaande om de sinds 2008 niet meer voor de eredienst in gebruik zijnde kerk als gemeentelijk monument te waarderen.

etekent wel elke
lkope Chinese
diner duurt maxi-
r. 's Avonds niet
vezige straten of
ken, maar verplicht
udgethotel aan de
n geblokte buiten-

zien we ze ook, de
dingen vol. Rustig,
f gekeerd. Erwtent-
dijt. Enthousiast
en, molens, grach-
n. En winkels -
kproducten en
ver Giethoorn, waar
et merendeel van
iatisch is. „Giet-
atje, een prachtig,
oon in Beijing en
heel smerig”, zegt
dente.

il zo veel, en toch
olf nog komen. In
280.000 Chinese
land. Uit zeven
wamen er meer,
ch 1,3 miljard inwo-

inese toeristen was,
r angst voor aansla-
van 15 procent ten
15. De jaren ervoor
met zo'n 30 pro-

n van Jeremy Suy-
s alles trots, merkt
iet oude continent'
en selfies om thuis
. Soms vraagt de